

Nr. 2.

Brasovu,

S. Ianuarie

1857.

Gazetă ese de dñe ori, adeca: Mercurea și Sambata, Foićea odata pe septembra, adeca: Mercurea. Pretiu lor este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a 5 f. m. c. înaintru Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. pe 1 sem., și pe anulu întregu 14 f. Se prenumera la tote poște c. r., cum și la toti cunoscuti nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

GAZETA TRANSSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

Partea oficiosa.

Directiunea telegrafului de statu a denumită pe practicantului oficiului telegrafic Samuel Neumann de oficialu provizoriu de clasa ultima și l'a atasiat la c. r. oficiu telegrafic de statu din Sibiu. —

Din Program'a primirei

Maiestatilor Sale in Milanu.

Un'a depesia telegrafica din Milanu 9. Ian. anuntia, ca acolo să publicatu program'a serbatoresei primiri a MM. Sale, după care MM. Sale voru intra in 15. Ianuarie prin pôrt'a triumfala orientala. Sér'a se voru ilumina portile cetăței și pretoriulu municipalu. Maiestatile Sale voru cerceta teatrulu scal'a. Maiestatei Sale imperatesei se va preda unu album de artisti. La institutele feliurite filantropice se asemnara de catra municipiu 50,700 Lire (sfanti).

Inainte de pornire din Veneti'a se indura Maiestatea Sa a darui pentru seracii de acolo 6000 fr. m. c. si Mai. Sa imperatéra alte sume la institute filantropice.

Petutindenea pena la Verona precum și aici fura Maiest. Sale prime cu cele mai frumose manifestatiuni și pregatiri din partea tuturor auctoritatilor și a poporului.

O depesia telegrafica din Verona 12. Jan. Maiestat. Sa c. r. apostolica a binevoitu a da amnestia deplina la 32 refugiti, carii erau mestecati in procesulu de lesa Maiestate din Mantua.

Partea Neoficiosa.

Domnule Redactoru!

La cele ce sau publicatu sub Nr. 93 alu Gazetei nóstre despre scól'a comunala a Bethleanului, dandumise acum ocasiune pre scurtu numai, facu cunoscetu, cumea scól'a nóstra de aici dupa giurustarele locale, multiamita anteiu lui Dumnedieu celui bunu, care ne ajuta, apoi Iu. nostru Imperatru de acum, care nea deschisù cale prin scoli catra lumina și fericire, este in stare favoritórea. Pe lenga Abeceda, Istor'a biblica, Catechismulu, Arithmetica, și cantarile S. Liturgii, sau mai intr'odusu și alte materii, precum: Cunoșintie generare din geografi'a matematica, fizica și politica, compuse dupa Belinger și dupa alti geografi și mai buni; geografi'a Ardealului cea nou'a, compusa dupa E. A. Bielz, și dupa cele mai nove și bune date statistice, ferita de erori, — Istor'a Ardealului pre scurtu; și economia campului și a casei compusa dupa natur'a Ardealului, și dupa imprejurările nóstre, care pe lenga altele ceru o economia, care invetia nu numai a castiga avere, ci si a pastra cele castigate; acestea după ce pre invetitorii in persona iamu iuveniatu pedagogia, și economia, sau intr'odusu mai in tôte scólele comunale din v. archidiaconatalu Bethleanului, și se va propune si in Bethleanu tineriloru si tinerilor esiti din scól'a comunala, care sunt indatorati Dumineca, și in serbatori a veni si a invetia in scól'a pena la a 18-lea anu, și aceasta pentru aceea sau intr'odusu, pentruca in scóle nu numai crescini buni și luminati debue se se crésca, ci si economi buni, cari suntu de mare debuinitia tierei, ce patimesce și plange de multeori pentru scaderea economilor celor buni. — Feteloru ince numai aceea se propune din economia, ce se tiene de sfer'a mulerilor, precum: gra-

dinaritulu, stuparitulu, economia casana etc. Materiile in scól'a nóstra se vedu a fi cam multe, inse activitatea invetitorului de aici Toma Hontila, metoda Bell-Lancasteriana cu modificatiuni intr'odusu la noi in scól'a, silint'a, și emulatiunea scolariloru invinge tóte greutatile, și produce efecte, ca cum ar fi in scól'a nóstra doi invetitori activi, cine nu crede, vie la esamenulu scolariloru nostri, si se va invinge despre lucru, si va vede deodata ca defectulu invetitorilor, si claselor se pôte redica prin invetitoriu activu, metoda buna, si studie bune, si va observa, ca cu multu e mai bine, se fie in scoli invetitori pucini si buni activi si apti, decat se fie invetitorii multi si clase multe, si apoi toti si tóte se fie rei, si rele, slendriani si slendriane. Pe lenga materiile insirate avemu in Bethleanu la scól'a nóstra si scól'a de pomi dupa putintia.

Ce se tiene de proiectulu, si planulu de a infiintia si organiza scól'a nóstra, pre unu picioru mai bunu, si mai corespunditoru pentru lipsele poporului de aici, si din pregiurulu nostru, care e departat de tóte locurile institutelor mai inalte, s'au facutu pasi, ca din veniturile popinatiunei de 3 luni de toamna a comunitatilor din pre-tura Bethleanului pe tenga scola comunala romana de aici se se mai redice inca doue clase: a II. si a III. normali mixte asia catu in a II. clase se se propuna aceste materii: Catechismulu, istor'a biblica sacra, arithmetică, ortografia, limb'a germana, cantarile sant. liturgiei, scrierea frumósa si economia; in a III. clase materiile din a 2-a classe, si cunoșintie generare geografice, apoi geografi'a Ardealului, si istoria lui pre scurtu, economia campului si a casei, cele de lipse din gramatica romana, a ceti latinesce, si asia se se propuna incatul scolari din a 3-a clase se pôte trece pre 1-a clase gimnasiala. — Si acum aveam fórte mare sperantia ca proiectulu nostru prin energi'a, si bu-natatea c. r. diregatória, prin generositatea comunitatilor, prin con-lucrarea protopopilor vecini: Ioane Tohati, Vasiliu Orianu, si Trifanu Marusianu, cari lucra multu pentru starea mai buna a scoliloru, si prin patronarea mai marilor concernenti va se aiba viatia spre mare folosu parte materialu, parte spiritualu a comunitatilor din pre-tura si giurulu Bethleanului. —

In privintia neaverii livriloru tipariti scolasticci mai alesu geografi, istorici, economici, pe lenga alte scaderi patimimur fórte multu, inse cu ajutoriulu lui Dumnedieu, de vomu si sprijiniti prin patrona-re mecenatiloru, si de acesti vomu avea; in scurtu se va trimite Il-lustratitii Sale la Gerla, opurile aceste: Cunoșintie geografice gene-rari din geografi'a matematica, fizica si politica; geografi'a Ardealului cea nou'a (composte cu ortografia Blasiulci) cu scopu, ca se se asterne inaltul ministeriu spre a se tipari, si a se introduce in scólele populari, care patimescu scaderi multe pentru defectulu livriloru tipariti. — Pene acum aveam multe scaderi in scólele populari pentru lips'a invetitorilor fara de scientie pedagogice, inse acum multiamita ceriului, ca prin prelegerile pedagogice in Naseudu, si in Bethleanu date s'au imputinatu acele binisioru, si dupa ce se va implini — si dorint'a Illustratitii Sale episcopului nostru, care la inaltul ministeriu a pusu pasiu cu resultatul bunu pentru redicarea unui institutu preparandialu, si pentru ajutóre pentru invetitorii, amu mare speranta, ca se voru sterge cu totulu.

Pe la noi si prin pregiuru mai tóta neaoa séu topitu si e teama mare ca se voru strica semenaturele; — bucatele se platescu reu, se predeadie inse barbatesce cu facutulu vinarsului, si cucurudiu inca se carre multu la Marmatia, unde se vine mai scumpu.

Dupa tóte aceste facu cunoscetu cumea in 13./1. Ianuar. 1857 in Bethleanu se va tiné o petrecere frumósa spre folosulu scólei comunale de aici cu jocurile cele mai placute.

Gavrilu Papp.

TRANSCILVANIA.

Брашовъ, 11. Іанварів к. п. Ка зртапе din Nr. 102 съв
рѣбrikа Брашовълъї сплінімъ аічі пота жпсемпать акою, дп-
целесъвлъї къреіа ера съ фіе: Газета ші Фбіа пентръ тінте
шч. сълт къ адевъратъ челе таі векі жърпаіе рошъпешті дп
Церіе Монархіе аустриаче, къчі ачелеаш ітръ дп апвлъ алъ
дозъзечіле; еле дпсъ нѣ сълт челе таі векі din тоте жър-
паіе рошъпешті. Челъ din тѣз ші шаі векіз жърпаіе
рошъпескъ політікъ а фостъ „Фата Ліпскей“, по каре доі жъпі
рошъпі din Цёра рошъпескъ тріміші дпадінсъ ла Ліпсіа дпче-
піръ алъ пъбліка пе ла 1825/6, чі дпвъ шортеа зпзіа din pedak-
торі жърпаіе кържандъ а ші дпчетатъ. Дпъ „Фата Ліпскей“
ръсъріе ла 1828 маі deodatъ „Къріерълъї рошъпескъ“ ла Бзкъ-
решті ші „Альіна рошъпескъ“ ла Іаші, чела съв pedакціоне ла
Ioanъ Еліадъ, чеаста съв а лві Георгіе Аасакі. Дела 1834 пълъ
ла 1850 а фостъ впѣ скртъ periodъ фаворъторъ пъблічітъдій. Дп
ачеі аічі се маі пъскръ: Газета театрълъї, Къріерълъї de ашбъ-
сексе, „Вестіторълъї“, „Мосаіклъї“, „Романія“, „Пътжптеанілъї“,
„Меркірілъї“ дп Цёра рошъпескъ, — „Альзта рошъпескъ“,
„Дачіа літераръї“, „Спіккіторълъї“ ш. а. ла Moldova. — Дп Ar-
dealъ ші Ծпгіріа пълъ атвпчі фортъ пъзін кредеа, къ с'ар пзтіа
зпніе впѣ жърпаіе рошъпескъ о жътвітате алъ тъкаръ, пріп үр-
тіре дпчеркареа фѣ пе атвпчі атвтъ маі кътезътоаре. Ла ап.
1847 с'а івітъ ші „Органілъї латініръї“ къ літере латіне дп
Блажъ. Дп 1848 „Лівіцътъорълъї попорълъї“ totъ аколо. Totъ
дп 1848 еши „Бзковіна“ дп Чернъвіді съв кондакчереа фрадіоръ
Георгіе ші Александра Хртвзаке ші зпніе пълъ дп вара din a.
1850; еаръ „Пріетінілъї попорълъї“, каре се пъскссе дп Бзда
ка впѣ продактъ ефетеръ алъ апвлъї 1848, кържандъ дпші ші дете
съфлетвлъї.

По ла апвлъї 1851 маі еши ші алтъ жърпаіе пош дп Мол-
дова „Зімбрълъї“ сълтъ pedакдіа D. I. Кодрепескъ. — Дп 1853
се пъскръ „Телеграфълъї ром.“ шч.

Ва вені одатъ тімпнълъ, дптръ каре продактеле літерарії ші
пъблічітіе але ачесторъ треізечі аічі din зртъ се ворѣ къста ка-
пеште антіче, се ворѣ сълпне ла о крітікъ сквтітъ de оріче скър-
павъ патітъ, зръ ші пофтъ de ръсъвнреа ші се ва да фіекъріа
чеса че і се ва къвені sine ira et studio, маі вжртосъ жъде-
къндвліе дппреізръріе ші тіжлоче ла фіекаре din аче-
стен. —

Кължъ, 8. Іанварів. (Контінзареа колектелоръ ла
тъсевлъ патріотікъ.)

Ծпнъ скопъ таре чере ші тіжлоче тарі. Къ атвтъ есте деі
маі таре ші терітълъ ачелора, карі пътровні de търітіа зпні
асеменеа скопъ пъші прецетъ алъ ші пainta къ фанта; токма
пентръ ачеста дпсъ зпні ка ачеіа ші терітъ de а фі къпоскві ла
totъ пъблікълъ патріе. Ашеа ліста челорѣ карі ажтаръ ла дп-
фіндареа тъсевлъ патріотікъ зртепа din Нъмерълъї тректъ
ашеа:

Dn. Каролъ Bida ка врео 150 кърді деіспре хеміз.

Dn. Martin Соч 125 ф. т. к.

Дела Ціврів-Ст.-Мікльвіш 45 ф. т. к.

Лъдовікъ Лесаі консіліарія гъберн. пепс. ші соціа-са пъсксътъ
Ана Кабош пе фіекаре алъ даі къте 20 ф. т. к.

Франціскъ Балаші преотъ 5 ф. т. к.

Контеле Франц. Бетлен іспіоръ 1000 ф. т. к.

Содіа Dcale контеса Леонольдіна. Бетлен 1000 ф. т. к.

Контеле Каролъ Бетлен 1000 ф. т. к.

Контеле Павлъ Бетлен іспіоръ 1000 ф. т. к.

Содіа Длві контеса Maria Бетлен 500 ф. т. к.

Контеле Алекс. Бетлен ісп. 1000 ф. т. к.

Содіа Длві баронеса Йосефа Бапфі 500 ф. т. к.

Dn. Петръ Bodъ 100 ф. т. к.

„ Агустінъ Кзбіні 34 кърді ші 100 ф. т. к.

„ Франціскъ Toldi дп 10 апі къте 5 ф. т. к.

„ Ladislaus Салай асеменеа къте 5 ф. т. к.

„ Ios. Чаба „ „ 5 „

„ Franz. Гевхардт „ „ 5 „

„ Kрілд Хорватъ „ „ 5 „

„ Каролъ Кішъ „ „ 5 „

„ Грігоріе Цвдор „ „ 5 „

„ Александра Барта „ „ 5 „

„ Лазрентіе Тот „ „ 5 „

„ Павел Хнфалві „ „ 5 „

„ Antonie Ченгері „ „ 5 „

„ Teodorъ Шазлер „ „ 5 „

„ Бар. Сіцимандъ „ „ 5 „

„ Фр. Часар „ „ 5 „

„ Nікол. Барабаш „ „ 5 „

„ Гзставъ Вендел „ „ 5 „

Dn. Іосіфъ Поліа асеменеа къте 5 ф. т. к.

„ Павелъ Бзгатъ „ „ 5 „

„ M. Баллагі „ „ 5 „

„ Етерікъ Фрівалдскі „ „ 5 „

„ Ioanъ Фогараши „ „ 5 „

Соцетатеа de акторі din Клжъ 109 фр. т. к.

Стднгдї din Одорхеів 10 ф. т. к.

Dn. Іосіфъ Міллъ 1 галвінъ, 16 монете de арціптъ ші зна-
de арамъ.

Dn. Sam. Соллоші 26 монете de арціптъ.

Самуїл Олсегі 5 монете романе.

„ Antonie Domокощ 9 мон. ром. de арціптъ.

„ A. Олчварі 2 лемне петріфікате.

„ Клара Макрай 1 мон. веке de арціптъ.

„ Фр. Цівлай 1 мон. евреескъ ші 1 ром.

„ Ioanъ Чато 100 пъсърі de Apdealъ дпплізте.

„ Альбертъ Боер зпні танскріптъ.

„ Каролъ Шолтоші зпні dinte de Mashutъ, афлатъ ла Крі-
шалъ съсескъ.

Dn. Міхайлъ Фіолдварі 60 ввкъді minerale, 25 скічіе мари-
не ші петріфікате, 2 кършізіе романе ші о ввкатъ de mozaїкъ,
зпні сіціларъ de арамъ din an. 1611, 1 тъпъ de бронзъ, зпні зеі
романъ тікъ de касъ, зпні атлетъ din зілеле еліпідоръ, зпні Неп-
тунъ чоплітъ din лемпъ, 1 Napoleonъ, Гзставъ Adolffъ, Іосіфъ
Поніатовскі ші Міхайлъ Leichtepbergъ, totъ портрете дп арамъ,
163 монете de арціптъ ші арамъ, романе, гречешті, зпгврещті
ш. а., 100 класічі латіні, зпгврі, зермані, маі твлтє танспропрі
de a ле върбацілоръ antічі de penzme таре Dn. Гавр. Сенткі-
ралъ dѣ колекціонеа de танскріпте пъмітъ а лві Вархегі, 100
томті кърді векі латіпешті ші зпгврещті, дптре каре маі твлтє
інкспабле, 35 кълмінде векі арделепешті латіні ші зпгврещті,
о колекціоне de минерале ші петріфікате, ввлетіне de леіді din
зілеле Mariei Terescie ші але лві Іосіфъ II. ш. а.

Тоте ачесте danії сълт пътai дпченпътъръ пентръ тъсоеь.

Дптр'ачеа ла Сібії ликъ с'а дпченпътъ о колекціоне спре
ачелаш скопъ ші аѣ съвскрісъ:

Dn. konte Георгіе Белді прешедінтеle dірекціонеі фінанціале
пентръ сине ші соціа-са 1000 ф. т. к.

Ек. Ca D. епіскопъ в. de Шагна 500 ф. т. к.

Ек. Ca D. баронъ Бедево 500 ф. т. к.

Dn. Фрід. Шлілер de Лібоі професоръ 100 ф. т. к. ші о ко-
лекціоне епікілонедікъ предібсъ.

Іршті din akademia dela Сібії 600 ф. т. к.

Нъмелє маі твлтєръ автора се ворѣ пъбліка дп жърпаіе
локале din Клжъ ші Сібії. —

БНГАРІА.

Бзда-Песта, 10. Іанварів п. Штіреа лгатъ маі de твлтє
deспре дѣрпічіа Длві баронъ Сіміонъ Сіна дп фавбреа літвей ші
а літереі зпгврещті се адеверезъ пріп тоте жърпаіе de аічі.

Dn. Сіна адікъ пе пътai а порвпчітъ твтвроръ дерегътіороръ ші
префекціоръ din пътврбесе сале тоші ші domenбрі пе каре
ле стъпнештіе дп Ծпгвріа ші дп Бзнатъ, къ джншій de аічі дп-
пайнте съ дкъ тоте сокотеліле ші коресондинде економічес
пътai дп літва mariapъ, чі totъодатъ ка съ препятре ла фоіле
зпгврещті економічес; еаръ апоі „Содіетъде економічес din Ծп-
гаріа дп дѣрві 5000 ф. т. к. — Къ ачеа kondіціоне, ка ачестъ
сътъ съ се дптребе ка ажтаръ ла школа de відевії
каре се афъ ла Бзда къ скопъ de а повіліта соівріе вілоръ ші
але вінвріоръ; дп зртъ маі дѣрві дпкъ ші пропріетарівлі ші
редакторълъї „Фойоръ економічес“ din Песта 4000 фр. т. к. ка
achea kondіціоне, ка жътвітате din ачестъ съ о dea пентръ зпні
інвенціоне економічес пошъ, еаръ а доза парте съ се префакъ дп
премії пентръ кърді економічес, каре ворѣ фі скрісъ маі
бінє. —

Асеменеа премії с'аѣ ші хотържтъ пентръ шасе специалі-
тъші ші апітє пентръ треі фелврі de кърді къте зпа сътъ гал-
бині, еаръ пентръ алтє треі къте 50 галвіні ші къ ачелъ adaoсъ,
ка ші къштіглъ че ва еши din тіпвріреа кърдіе съ рътпнъ totъ
акторълъї ші картеа пропріетате а лві.

— Dn. Ladislaus Кіоварі дпвінгіа маі дѣрпътіе пе зпгвріи din
Абрддѣ, къ ачеіаш ар кам зіта съ ші ворбескъ літва лоръ па-
ціоналъ. Ծпнъ алтє коресондинте de актоло din локъ протестеізъ
аспра зпні дпвінгіа атвтъ de апъсътіреа ші acіgвръ пе орі чіпе,
къ зпгвріеа се аліпештіе къ totъ съфлетвлъї ші къ totъ къщетвлъ
de літва лоръ паціоналъ.

— Жърпаіе патріотічес дпкъ totъ се маі окпъ твлтъ ка
кълъторіа Dлві Іаков Раітер консіліарів ч. р. пріп Ծпгаріа, Кроа-
ція, Славонія, Бзнатъ ші Apdealъ дп інтересъвлъ кълъреі de къ-
пепъ, каре пътъ актъ дп ачесте цері с'а кълтіватъ ка о грбъ
пештіпдъ апітє дп чеса че прівеште ла топітвлъ, зскатвлъ ші
телідатвлъ ei. Темеліа дпвіцътвріоръ Dлві консіліарів есте:

Кънепа съ се топескъ дп апъ лимпеде, еаръ нз дп бълдъ скърпаве; съ се всиче ла бъбръ ші дикъ дп одъ апътъ дп-
кълзите, еаръ нз ла съре; съ се телице къ алте вълте,
прин каре съ нз се праде атътъа фире. Кълтвареа кънепеи ші а
инълзі о въл локъ фортъ дпсемпъторъ. Мерщд дпвълцио дп
Белгъ, Оланда ші Англия. —

Песта, 5. Іанварів. О тъсъръ дппертътъскъ фаворитоаре fondazъ релицъ алъ католичилоръ съ ші пъсъ дп локъръ. Се штие adicъ, къ рецъ 80гвріе тръциа венітъріе интеркаларе дела тоате бълзріе вакантъ епіскопале, дела търтеа вълзіа пътъ ла алец-
реа алтъ епіскопъ; акът дп пътъреа конкордатъ, арт. 32 се
ліпсі Maiestatea Ca de ачестъ венітъ ші венітъріе вакантъ е-
піскопіи дела Іаэрів (Рааб) съа ші отържътъ а се дпсъма ла
фандзълъ реліционалъ, фъкъндзесе аплікаре ачелъ артіклъ. Съ ші
алесъ о комісіоне аместекатъ, ла каре пътештъ атътъ капітълъ
кътъ ші гъвернълъ кътъ въл тапівлантъ, каре воръ adminистра
бълзріе ші воръ дпсъма венітъе ла fondazъ реліциосъ; се'пш-
леце къ че ва ретънъ din пътъреа сарчінелоръ дпвълсе бълзъ.
Шертракгъріе de комасаціоне ла бълзріе епікотештъ се конт-
нъ ші се воръ съпштерне аprobъріи таі дплате.

**Nota Monitordъlъ де спре ресълтатълъ конфе-
ріпделоръ дп 6. Іанварів 1857.**

Репресълтътъ кърдилоръ контрактантъ дп конгресълъ de
Парів адъпци астъзъ дп конферіцъ дп отълъ министерілъ de
естерн а съпштере аспекти въл протоколъ, каре пъне съвршитъ гръ-
тъцълъ, песте каре dede есектареа трактатълъ din 30. Мардъ.
Се штие, къ комісіоне локълъ нз кончесъ комісіоне пентъ
де-
фішереа грапіцелоръ, ка съ се дпвоіскъ аспра тътъроръ пънк-
телоръ грапіцей чеі пътъ дптре Търчіа европеи ші Rscia; de
алъ парте фъкъ къшеватъ а съпшлі ші тъчереа че се обсерва дп
трактътъ аспра сорци інълзі шерпілоръ; таі събрасе дикъ
стрінса аплікаре а артіклъ 21, къ ачееа къ Delta Dнпъріи о
отържъ пентъре Moldova, въл теріторія дела съверанітатаа неміж-
локітъ а Търчіе, каре de алтъпітрелъ стете deadрентълъ съпш-
тълъ Порть. Ка прівіре ла отържріе конгресълъ ші пентъръ
вреа а дпшъка тъто інтересе, а отържътъ конферіцъ къ вълзъ-
мітате, къ грапіца съ ва дптнде dealвпгълъ шапцълъ лві Тра-
янъ, лъсъндъ ла Moldova Болградълъ ші Тобакълъ, пътъ ла апа
Іалпъкъ, ші Rscia лші ва цінѣ не дервълъ дрентъ алъ ржълъ а-
чествія четатеа Комратъ къ въл теріторія ка de 330 верстъ *)
пътъре (7 тіле չермане). Інъла шерпілоръ съа концидепатъ
ка въл че шіпътъре de гъріле Dнпъріи ші съа къпделесъ (конфе-
ріцъ) ка се отърескъ ші съртеа еї. Конферіцъ а рекюпос-
кътъ, кътъ интепдіоне конгресълъ а фостъ а рестітъа теріто-
риеа din апъсълъ пътъ трацеръ de грапіце еаръшъ дп стареа
лоръ de маі nainte пріп арт. 21 алъ трактатълъ de паче, ші спре
а се акомода ла пресъпнеріе трактатълъ de паче а децер-
търітъ, ка ачестеа теріторіе съ се предеа Moldovei афаръ de
Delta Dнпъріи, каре се ва ре'пітрче deadрентълъ ла Търчіа. А-
фаръ de ачестеа съа дефінтъ, къ челъ тълъ дп 30. Мардъ ва фі
фінітъ регълареа фронтіерелоръ ші къ тръпеле австріаче ші
ес-
кадра британікъ воръ фі деширташ Прічіпатеа ші апеле інтерн
але Търчіе.

Комісіонеа Прічіпателоръ, а къреі тетърі се афъ дп
Константинополе се ва дъче дп тімпълъ ачеста дп провінціе
ачеле ші 'ші ва пътъ ресълі проблема кошісъ. Андатъ че 'ші
ва фі фінітъ комісіонеа ачеста локъріе ва фаче репортъ ла кон-
феріцъ деопре ачееа, каре дъпъ дпделесълъ ворбалъ алъ арт. 25
аре а се адъна ла Парів, спре а аprobъ пріп'р'о къпделесъре
дефінітіа дпвоіре аспра органісърі Прічішателоръ дптре пър-
міле контърътъоаре. — („Оест. Z.“)

Cronica straîna.

ТЪРЧІА. Konstantinopolе, 2. Іанварів. Съа дпкеіетъ тъ-
ржъшъ гръпішъ ші дптрътълъ Търчіе de 12 тіліоне пътъ de
стерлінгъ къ D. Вілкіе пътътърілъ de прокръ алъ капіталісті-
лоръ енглезі. Dint'р'ачеста 5 тіліоне съпштъ менітъ пентъ тре-
бвнціе статълъ, З пентъ персона Сълтапълъ ші 4 пентъ дп-
дрептареа фінанцелоръ.

Despre Шакълъ Персіе се скріе de аічі, къ съа дпторсъ
кътъръ Rscia пентъ ажторія дп контра таікіацілоръ de паргі-
те, ші се съпъ дикъ пе'пчетатъ, къ 50,000 рші тотъ се афъ
менідъ не сеама Персіе ла касъ de аша, къ тъто акоперітъра
din партеа жрпамелоръ de Ст. Петерсбургъ. — Флота рссеасъ
din Marea Каспікъ а демісъ ангра дп голфълъ Балкан ші а къ-

пріп'штъ пеште інълзі аколо. — Черкасіеній се дпармезъ къ гро-
сълъ дп контра ржілоръ sh de по' ретасеरъ дпвілгътъръ дпт'р'о
луптъ къ ачештіа. Флота енглезъ а ші прімітъ ависаре деспре
ешіреа еі кътъ таі кърпнъ din Marea пе'гръ. — Конферіцъ
центъ Прічіпате се дінъ dece ші дпшпорташе. В.

„Преса de Orientъ“ деспре Прічіпате скріе:

Артіклълъ 24 din трактатълъ de ла Парів стіпълеазъ къ ва-
фі конвокатъ дп атбеле Прічіпате Ромънія ші Moldavia въл
Dіvanъ ad хок „спре а констітў чеа таі есакъ арътаре а ин-
тереселоръ тутълоръ класелоръ сочіетъї“ ші а еспріme dopinцеле
поплатації атінгътъріе de definitiva organicare а Прічіпате-
телоръ.

Опъ проєктъ de фірма дп атблатъ de Poartъ, релатівъ
віпірі асторъ dibane.

Ері, ачестъ проєктъ съа коміпікатъ репресентанцілъ път-
рілоръ семпътъре трактатълъ de Парів.

Конферіцъ ачеаста о'а діпштъ дп отълъ миністрълъ челор
din афаръ.

Ераш de фадъ: Rewidъ Паша, маре bezipъ, Егемъ Паша,
миністрълъ челоръ din афаръ, Lordъ Pedclifъ, амбасадорълъ Ан-
гліе, Dn. Тевенелъ, амбасадорълъ Франсе, Dn. de Прокеш-Ос-
тенъ, інтерпопілълъ Австріе, Dn. үнералъ Dspando, миністрълъ
Capdinie, ші Dn. Бутеніеффъ, minist. Rscie.

ФРАНЦІА. Парів, 10. Іанварів. Конферіцъ дпшъкаръ
deokamdatъ еаръш късса ръсітъпъ, пъкатъ пътai къ ачестъ дп-
шъкъчуне аре ші брешкаре тръсъръ de карактеръ че сътъпъ а
сърпъръ; пентъръ чине ар фі крэзэтъ вреодатъ, кътъ Rscia
се ва таі търгъ ші ва претінде бъкъделе de локъ de 2—3 сътъ
версте пентъръ ка съ'ші таі adaoце ла пемърціпітъші дптнде
de пътжнъ дела Прітъ пътъ дп фандзълъ Сіберіе ші пътъ ла
шаріи Кінєй. Альтъ adевъръ о асеменеа съжріпъріе нз се побе
нічідекътъ еспліка таі алтъпінтреа, de кътъ пътai ашea, къ де
ші аміадії европеи се дпкордъръ дп modrъ фелбріте ка съ де-
парте pe Rscia дела гъріле Dнпърі, ачеста дпсъ фъкъ че фъкъ
ші дпкаі ліні пътъръ о ліні пе зскатъ ліштъ miezziпъ къ тоатъ
linia moldовенесъ, еаръ апоі дп партеа de съпш а ржълъ Іал-
пъкъ о броди атътъ de біне, дпкътъ ръмасе totъ вешикъ къ Іа-
шії, пентъръ ка орі къндъ дп вені біне съ побъ лові de по' дрентъ дп къпітала Moldova.

Маі дп скртъ, орі кътъ се съчіръ пътъріе апъсене къ тътъ
diplomatica лоръ, Rscia дпсъ ле dobedi ші астъдатъ, къ diploma-
tia ca есте тълъ таі істъпъ, таі пътъръзеторе ші таі енер-
ціосъ de кътъ а орікъре атътъ ашea. Нътai акът се прічепъ
апъсенії, къ дпкаі дѣкъ съа върсатъ атътъ ашаръ de съпш дп
Крімъ ші не аїреа, апоі ера de neapъратъ треввіпцъ, ка Rscia
съ се ръспнінгъ дрентъ ла Nістръ, каре ржъ стетесе de miezziпъ
дптъръ Rscia ші Moldova пътъ ла 1812.

ЕЛЬВІЦІА. Берна, 3. Іанварів. Консілълъ репшліканъ
а емісъ, дъпъ кътъ atincepътъ дп Nрії злтімі аі ап. тр., о про-
кітъчуне кътъръ попорълъ ельвіціанъ, дп каре дъпъ еспліпъреа з-
зіреі къссе ачеестеі атепіпітъріе се чітескъ бртътъроре пасае,
каре потъ съна пътai дп гъра ельвіціанілоръ: „Аша, побе дикъ,
къ стъмъ дп аїспъ de еврімінте дпшпорташе, пе прагвлъ чер-
къреі афпнъ дътътъріе, каре се побе, къ е de сърте тътъсъ.“
Се побе къ не таі лвче вр'о разъ de паче, дѣкъ пріп тіжлоаче
de паче нз ні се ва реіента дрентълъ ші опбреа постъръ. „Дам-
пенеезъ се фересъ, дпсъ дѣкъ ва інтра пе'пквізітратъ касълъ а-
честа, атпчі пе провокътъ ла тіне крединчо, ізбіе ші марі-
нітъсъ попоръ слвеціанъ. Ноі амъ прімітъ din тъна феріці-
лоръ постъръ отръбні о патріе ферічітъ, ка о ерзітате, ка о клі-
ропоміе съпшъ; акът аветъ чеа таі маре овлегъчуне а преда
ерзіреа ачеста пештірватъ ші дп къръденіа, дп сплendórea са
оріціалъ, дп тъна неподілоръ поштіръ.“ De ачі се'пітърче про-
кітъчунеа кътъръ апърътъоръ ші оставіи ельвіціані провокъндіві ла
мъпъдаре de сине ші de тътъ інтересе прівате, пентъръ апера-
реа інтереселоръ пъліче але дптре гълълъ попоръ, пентъръ прі-
вайдії пътai атпчі потъ фі ферічітъ, къндъ totлъ е ліберъ ші фері-
чітъ; дп провокъ ла аскълтаре, да дісчіпілъ ші ла зманітате
кътъръ дъштіанъ, дъпъ кътъ се къвіе армателоръ крепштіне; се пъ
се дпгріжасъ de фатілій, къ патріа тълътътіоаре, фіндъ ліберъ,
ва пътъ ші ва ля асвръші гріжа цептъръ еле. — De ачі дп-
кеіетъ: „Аша фі біпекъвжтать пътъре арматъ а репшліче! Фі
біпекъвжтать тъ патріе сквіпъ! Тъ, пе кътъ аі фостъ de сътъ
de anі пътъ акътъ, фі дикъ пе алте сътъ de anі локъпіца попо-
релоръ челоръ ліберъ ші ферічітъ: Dампенеезъ къ тіне. — Дп
зрта пасълъ ачествіа се алесъ дп 30. Dech. de съпремъ коман-
дантъ тътъроръ армателоръ ельвіціане репштілъ Дафъръ, шілъ
дпвітъ консілълъ репшліканъ ла о сератъ. Съметеніе de по-
поръ алергъ ла ерзілъ ельвіціанъ ші цінъ серенадъ, кътъръ каре
се адресъ Дафъръ къ къвіе тълъ дпкъркоте: — Дп тъна таа
чеа бътъпъ дпкъркоте adspapца репшліче флатвра патріе, zice

*) 1 верстъ пътai 1500 ст.

Дафбр, ші сёй воіх шті съсъдінеа бандіера републічей кътѣ de съсъ пентрі опореа, пеатърнареа ші лібергатае еї, ші воіх ефентга місівнаа дикредінгатъ тіе ръзиматъ фіндъ не дисфлещіреа четьцілоръ ші не ресемпъчніеа, къ каре алергъ къ тоді ла артъ. Кончетъцілоръ! Місівнаа тіаа е греа, къче сёй съптѣ вътржнѣ, тотвіи тіе бъкбръ, къ тіе дъ окасіоне а'мі съфірши віана дні сервіцілі републічей. Проблема тіаа е греа, къче апстімпілі де актъ е аспрі ші дъшманнѣ е пітернікъ, днісъ сёй о воіх ресомва дикредінгундінъ дні Дніненезевъ лві Грійті каре маі віэзъ ші маі аперъ сквітпа постръ патріе. — Вівате престе вівате вртмаръ ші днідатъ днічені попорвілі а кънта: Мъ кіемті ті патріе? шч.

— (Депешъ телеграфікъ.) *Paris, 10. Ianuar. Журналъ „Десбатеріе“* апніу ачесте: Австрія, Франца ші Англія аж Фькѣтъ дні кънделециреа пропвісъчніе челе маі пріспете дні кавса Naienbрглі. Ирсіа ле а прімітъ. Консіліумъ републічей елвідіене ле а прімітъ, днісъ е днідоіель дѣкъ се ворѣ прімі ші де кътъръ аднанда конфедеръчній републікане.

— Алъ депешъ din 9. Ian. дела Берлінъ скріе, къ жюриалъ офіcioс „Пр. Zeit.“ демінте штіріле тіоте кътє ворбіръ dec- пре mediaціоне, тіжлоциреа франчесо-апгль дні кавса Naienbрглі, зікѣндъ късъ лвіе пітма din вжнѣ, ші къ губернілі прісіенескъ се ціне de депеша din 28. Дечетбр. (Пріп каре'ші аперъ дрентвілі асніра Naienbрглі). Че ва фі адевъръ аічі вомѣ веде маі дніколо, дніпъ че вомѣ чегі ші decспре днічтареа мескрілоръ de арматъ, каре се іаѣ вна дніпъ алта дні Елвідіа, вnde се emice ші прокламаціоне кътъръ попорві, късъ фіе гата пентрі піетрареа автономіе сале къ орче жергѣ. —

Tier'a romanесca si Moldavi'a.

Iași, 24. Дечетбр в. „Gazeta de Mold.“ не дніпъръ тъшеште вртътбреле:

„Жоіеа треквітъ с'ај фькѣтъ інавграціа соленель а шкоалеі тілітаре днітетеістъ пріп днігріжіреа Ес. С. Каймакатълі. Апнінтеа шкоалі че се афль ашезатъ дні касартъ de інфантіе, ераѣ днішірате дні парадъ дetaшашенте de фелірітъ армъ, еар' салознел а клаセルоръ, а інтернатълі пентрі 100 солдаці ераѣ декорате къ семінале шілітаре ші къ арміе. Дні впн.ід din салоне се афла впн.ід алтаръ, вnde преотвілі рецім. аж деплінітъ съп- телі ръгъчні дні фінда Ес. С. Каймакатълі, кънііратъ de алъ съз статъ тажоръ, de DD. миністрі, de алъ дерегъторі ші боері кътъ ші а корнілі професоралъ. Дніпъ черемоніа релігіосе Dn. колон. А. Мавроді діректоръ ачестеі шкобле, аж адресатъ кътъръ елеві вртътоаре къвінте:

Domnілоръ!

Зіга ачеста есте о зі фірте днісемпнать пентрі тілітарій Молдовеі; къчі, астъзі съ deckide впн.ід ашезътжнѣ тенітъ а рес- пілні лвтіна днітре еї. Нѣпъ актъ, оставші поштії ліпсіді de впн.ід аша інстітутъ, ла днітрапе лорѣ дні сервічів съ дніделетнічіа пітма къ днівъдѣтвра слвжбіе фронтві, ші ачеста днікъ фоарте търпінітъ. Днісъ de актъ днінте ва фі къ тогвлѣ алтѣфлѣ; теоріа сервічілі тілітаръ, ва тірде о датъ къ практика, ші къ днівъдѣтвра алторъ штіпці ші аша се ворѣ пітѣ форма солдаці ші оффіцері впн.ід. Тотѣодатъ, фіекаре тілітаръ съ ва пітѣнде de адевървілі ачеста, къ сілінда лві кътъръ днівъдѣтвръ, есте о днікі- зешвіре пентрі вітторі, ші фіекаре din сі, спре а фі дніпітатъ съ ва сіргіа къштіга цтіпцеле тревітбре впн.ід тілітаръ, ші днівъдѣтвра каре ълѣ побе фаче фолосіторъ патріе, ші аі асігъра каріера, дніт'під къвжлѣ, шкобла ачеста есте кіематъ а скітва къ тогвлѣ вітторвілі тіліціе ші а о днізестра къ солдаці ші оффі- цері впн.ід, авнід къпнітіце теоретіче ші практике, днікътъ ошті- реа постръ съ ва пітѣ асемпнна къ оштіріле челелалте а Европеі чівілісате. Съ къвінде дар а твдъші днілт. губерні, каре дні а са днігріжаре пентрі віпеле патріе, н'ај лъсатъ дні вітаре тілідія, ші аж фіндатъ впн.ід ашезътжнѣ, а кървіа певое ера de твдътъ сімдітъ, ші каре есте менітъ аі deckide калеа пропвіші- реі. Актъ реніе ка фіекаре din тітвірій корпоснілі професо- ралъ ачестеі шкобле, съ ресінідъ ла допінде кърміреі, пріп сіргінда са кътъръ дніделініреа къ сініціоне а датопілоръ сале, къчі пітма къ ачеста се ва пітѣ къштіга реслітатвілі дорітъ.

Ес. С. Каймакатълі аж ростітъ дні вртъ а са віе допінці ші аштентаре de а bedea пропвішнідъ ачеста інстітутъ атътъ de дні- семпнітбре пентрі сквітвілі сервіцілі кътѣ ші пентрі опорвілі шілітарілоръ, кіематъ а пліні о пось активітате конформть къ дні- даторіріле лорѣ ші къ інтересеі патріе. Ачесте къвінте с'ај

салютатъ къ о маніфестаціе унанітъ din партеа цівпілоръ елеві. Ес. Са аж вісітатъ апоі тіоте салопеле, класеле ші dormітбреле елевілоръ, ші аж ростітъ а са адънкъ твлцътіре Dcale колопе- лявлі Склітті кареле аж органікатъ ачестъ школъ.“

Пятна, 24. Ноствіре 1856.

Десхътарае Domnілоръ Молдовеі.

(Бртаре din Nr. tr.)

Пъпъ актъ се възвръ 2 болте de тортжнѣ totѣ дністъпга дела тіжлоцълі амінтіторвілі. Kontinзареа черчестъреі днітре- рпітъ de днісътрапе, с'ај ре'пчепнѣtъ dimin. дні 17.

Дні латвіреа дечі ачеста а доза а бісерічі, се дескоперіръ пъпъ актъ 3 тортніте, ші се отърж, ка болтеле лорѣ съ пъ ве стріче, пъпъ че пъ ворѣ фі тіоте афлате, ші апніе, пъпъ че пъ се да de тортжнѣлі лві Стефанъ челѣ таре. Ачесте днісъ пъ ве впн.ід семпн de о естраордінітате de кътѣ тіоте торт- мінтеле пъпъ актъ дескоперіръ ші се пресвіпне, кътъ с'ај zică, къ еле съпт челе а Mapieі Doamne днітъ а лві Стефанъ, фічей лві Padu BB. din Валахія; Mapieі Doamne а доза а лві Стефанъ, фічей с'ај кътъ се пресвіпне, дар къ недрептвілі, сърореі лві Сі- теонъ днітъ. Москвей, ші а лві Петръ ші Bordanъ, тічі днікъ твріділоръ копій а лві Стефанъ, ачесті de пе вртъ самъпъ съ закъ дніт'пілі тортът; къчі din ачесте троі є впн.ід сквітъ ші аша de ларгъ, днікътъ пентрі впн.ід трпѣ, пъ самъпъ съ фіе фъкѣтъ.

Дні ачесте тортніте се въдѣ тіоте дні партеа decспре ръ- сърітъ кътѣ о борѣ перегъдатъ кареа пъ пітѣ фі пічідекът аша апніе лъсате ла болтіреа тортінтелоръ, чі самъпъ, къ пітма маі търпіш се спарсеръ къ пітере, ка съ се пітѣ ведеа дні тортът. Пріп ачесте борці се словозіръ фіпаре лъсітіре дні тортніте, ші се възвѣ, къ ростріле de трпѣрі афлътбре дні а- честе тортніте кореспнѣдъ ла пресвіпнереа de маі съсъ. Dec- спре ачеста днісъ маі търпіш, ші маі къ деамъпнѣтвілі.

Се пъшеште дечі спре партеа дреантъ de тіжлоцълі бісе- річі, ла локълі вnde є таңолевълі лві Стефанъ челѣ Маре. Дні- кордъчніе о таре ші се еспрітъ дні фаца твтъроръ асістен- ділоръ. № се ааде алъ ворѣ, de кътѣ: „ах актъ віне, віне хотържторвілі ші пріпчіпалътъ моментъ: бре кътъ вомѣ афла не Стефанъ челѣ Маре?“

Еагъ, къ ші даѣ de впн.ід корпъ ал впн.ід петре чівпнітіе нетедъ, гроасъ ші кам самъпъ а фі таре. Пётра се дескопере маі де- парте, къчі, лъкътіорі кіарѣ mi din a лорѣ пропрія стрѣтвръ, дні днідоіескъ сілінда съпъріе ші а скоатері църъпні de пе лъпгъ пеатръ.

Ачеста требве съ фіс! Неагра е дні адевъръ о леспеде таре ка de шептє палте, гроасъ ка de 10 палтache, ші ларгъ ка de 3½ палтє ші лъкътъ din далъ. О асемпн леспеде пъ възврѣтъ пъпъ актъ ла пітѣ впн.ід тортът! Леспедеа се dec- колере къ тогвлѣ; ші се веде, къ еа е ашіждереа дні адевъръ, акоперетжнѣлі впн.ід тортът, ziditъ din пеатръ алъ чіоплітъ.

№ е маі твдътъ днідоіеалъ, ачеста е локълі репаоскълі ръ- тъшіделоръ ачелѣ таре върбатъ ші Domnіорі, de каре одінібръ тремѣра шептє пітері mapі din пріпчірвълі Молдовеі! ші а кърві осемпн венерате, актъ 352 de anі дніпъ тортіа лві се каѣтъ, ка съ се ашезе дніт'о маі коръспнѣлътбре кріптъ къ пітеле лві ші къ венераре лорѣ de астъзі дні треі църѣ днітреї.

(Ва вртма.)

ПРЕ- ШТИПНЦАРЕ.

Опоратвілі пблікъ din Брашовѣ, дні факъ арътаре пріп ачеста къ тіотѣ опбреа, къ дні сквітвілі воіх соці аколо din Сібії, къ MENAЦЕРІА тіаа чеа таре къпнокът de твдъ.

Днінте de тіоте обсервездъ пітма, къ впн.ід ле чігантікъ din Афіка дні търітме ші тарітме пъпъ актъ пекнокътъ кіарѣ ші дні Аргліа, Парісъ ші Biena се афль дні тенацеріа тіаа. Іагуаръ с'ај Шантеръ, ексемпляръ de рапітате, din Бенгалъ; о Xienъ ка дніпї пегре dela Кацъ de впн.ід операндъ, впн.ід анималъ рапаче ші антропофагъ шчл.

Xізптген,
пропріетаръ de тенацеріе.